

УДК 378:004.9:[373.3.091.12.011.3+37.091.12-057.164:364-43]-051:[373.3.016:613]:
:37.091.64(0.034.2)

Коваленко Валентина Володимирівна

аспірант

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна

vako88@ukr.net

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ І СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ДО ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анотація. У публікації проаналізовані проблеми підготовки вчителя і соціального педагога до застосування мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів. Визначено переваги застосування мультимедійних засобів навчання для формування основ здоров'я молодших школярів. Описано різновиди мультимедійних засобів навчання, які доцільно застосовувати в роботі з молодшими школярами. Проаналізовано низку дисертаційних робіт щодо підготовки вчителів початкових класів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі. Надані рекомендації щодо шляхів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів з метою застосування мультимедійних засобів навчання для формування основ здоров'я молодших школярів.

Ключові слова: мультимедійні засоби навчання; основи здоров'я; молодші школярі.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Сучасне суспільство перебуває в умовах соціально-економічних перетворень, а це спричинює підвищення вимог до кожного його члена, зокрема від людей уже вимагаються не тільки вміння і знання, а ще й розвинені особистісні якості. Тому перед освітою виникли нові завдання: загальноосвітні навчальні заклади мусять створити кращі умов для розвитку кожної дитини, орієнтуватися не на заучування, а на формування в учнів здібностей самостійно осмислювати навколишню дійсність, зазначено у роботі [6, 1].

У Національній доктрині розвитку освіти України важливою умовою модернізації освіти України є підготовка і професійне вдосконалення науково-педагогічних і педагогічних кадрів. Держава має забезпечувати конкурентоспроможність навчальних закладів, які готують і в яких проходить перепідготовка і підвищення кваліфікації педагогічних працівників, сприяти і здійснювати контроль за оволодінням педагогічними кадрами сучасними інформаційними технологіями [8]. Основною метою початкової освіти є всебічний розвиток і виховання особистості через формування в учнів повноцінних мовленнєвих умінь і навичок, набуття особистого досвіду культури спілкування і співпраці у різних видах навчальної діяльності, самовираження у творчих видах завдань, загальнонавчальних і цільових компетенцій [6, 2].

У сучасних умовах становлення інформаційного суспільства комп'ютери стали невід'ємною частиною побуту і навчання дітей. Постійне використання розвивальних мультимедійних програм і комп'ютерних ігор стало для багатьох маленьких користувачів звичайним заняттям [7, 1]. Сучасні інформаційні технології все щільніше входять у наше життя, і навчальні заклади, як носії культури і знань, не можуть залишатися осторонь. І це не тільки про включення уроків інформатики у навчальний план початкової школи, але і застосування інформаційних технологій учителями і

соціальними педагогами для навчальних і виховних цілей, проведення більш ефективної роботи з формування основ здоров'я молодших школярів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів розглянуті у роботах: М. І. Жалдака, О. В. Співаковського, О. М. Спіріна, С. О. Семерікова, Ю. В. Триуса, Т. І. Коваль, О. М. Колгатіна та ін.; загальноосвітніх навчальних закладів В. Ю. Бикова, Н. В. Морзе, С. Г. Литвинової, Г. О. Проценко, В. Н. Ковальчук та ін.; для підвищення кваліфікації вчителів і соціальних педагогів: С. О. Сисоевої, Н. В. Сороко, О. В. Овчарук, В. В. Олійника, К. І. Колос, Н. І. Клокар, Г. В. Єльнікової та ін. Особливості професійної підготовки вчителів початкових класів до використання інформаційно-комунікаційних технологій розглянуті у дисертаційних роботах: В. І. Імбер "Педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутнього вчителя початкових класів", А. М. Коломієць "Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів", Н. А. Коломієць "Дидактичні засади застосування інтерактивних методів навчання молодших школярів", Л. Л. Макаренко "Комп'ютерна грамотність як складова професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи", І. М. Смирнової "Формування інформаційної культури майбутніх учителів початкових класів", Л. Є. Петухової "Теоретико-методичні засади формування інформативних компетентностей майбутніх учителів початкових класів" та ін. Заслужує на увагу публікація В. Чичук "Стан проблеми підготовки вчителя до використання мультимедійних технологій у початкових класах", проте у цих дисертаційних роботах досліджено проблеми підготовки *майбутніх учителів* початкових класів, а не *вчителів-практиків*. У сучасних умовах становлення інформаційного суспільства необхідним є постійне підвищення кваліфікації вчителів, зокрема вчителів початкових класів, оскільки саме вони закладають і створюють умови для розвитку дитини і формування її особистості.

Дослідження, пов'язані з використанням мультимедійних засобів навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, проводили: Ю. О. Жук, О. П. Пінчук, О. М. Соколюк та ін. Опис практичного досвіду застосування мультимедійних засобів у початковій школі з різних дисциплін знаходимо в працях В. М. Андрієвської, Н. В. Олефіренко, О. О. Литвиненко, Ю. Громової, І. Муралю, Л. Югової та ін. З використанням мультимедійних презентацій у роботі соціального педагога в школі пов'язані публікації: Т. І. Зубкова, Е. В. Нужиної, Ж. Н. Тельнової, Г. І. Щукіної та ін.

Мета статті: проаналізувати проблеми підготовки вчителя і соціального педагога до застосування мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів і розглянути шляхи їх подолання.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасних умовах школа тримає курс на перехід, який має забезпечити створення можливостей для учнів зайняти не просто активну, а й ініціативну позицію в навчальному процесі. Найбільше таким вимогам відповідають інтерактивні методи навчання. Основними перевагами інтерактиву є: можливість переведення учнів у позицію суб'єкта навчального процесу, сприяння розвитку в них комунікативних умінь і навичок, рефлексії, навичок проектної діяльності та логічного мислення, самостійної роботи, підвищення інтересу до опанування навчального матеріалу [6, 6].

В. І. Імбер [4, 1] у своєму дослідженні, наголошує, що підготовка вчителів початкових класів є достатньо різноплановою, оскільки вони передають максимум пізнавальної інформації молодшим школярам. Тому завданням вищої педагогічної

освіти, передусім, є формування творчого, всебічно розвинутого вчителя, який може зацікавити учнів, правильно вмотивувати їхню навчальну діяльність. Практичний досвід засвідчує, що нині учні цікавляться всім, що пов'язане з комп'ютером. Саме тому майбутнім учителям необхідно вміти застосовувати мультимедійні засоби навчання для пробудження інтересу учнів, активності в навчанні. Специфікою навчання молодших школярів є візуалізація навчального матеріалу, а одним з найбільш ефективних способів забезпечення її — наочно-образний підхід за допомогою мультимедійних засобів навчання.

Значна кількість науковців доводять позитивний вплив наочності на швидкість сприйняття даних, відомостей і визначають переваги застосування мультимедійних засобів навчання, що ґрунтуються на зоровому і слуховому сприйнятті, які забезпечують швидке й ефективне засвоєння матеріалу завдяки багатоканальному поданню відомостей. У цьому плані цікавим є дослідження В. І. Імбер [4, 8], у якому висвітлено функції застосування мультимедійних засобів навчання: навчальну — надавати потрібну інформацію з певної дисципліни; виховну — виховувати самостійність у здобуванні знань, у роботі з електронною інформацією; розвивальну — розвивати образне творче мислення, набувати вміння аналізувати, відбирати, систематизувати навчальну інформацію. Вчена продовжує, що оволодіння вчителем початкових класів технологією мультимедіа здійснюється безпосередньою діяльністю, котра включає три компоненти: навчальний (уміння працювати з програмою Microsoft PowerPoint); методичний (вироблення власної методики проведення уроків з використанням можливостей мультимедійних засобів навчання); професійний (перекваліфікація, підготовка вчителів з умінням застосування мультимедійні засоби навчання).

Науковці, визначаючи суть мультимедійних технологій звертають увагу на їх функції в навчально-виховному процесі, зокрема: вони є джерелом як змістовних, так і лінгвістичних відомостей; беруть на себе певні функції викладача і студента; представляють собою різні види наочності необхідної для досягнення окремих навчальних задач [9, 725].

У своїй публікації В. Андрієвська і Н. Олефіренко [1] зазначили, що підґрунтям упровадження мультимедійних технологій до освітнього простору є властивість мультимедіа — гармонійне інтегрування різних видів інформації. За рахунок інтенсифікації сприйняття школярами навчального матеріалу стає можливим залучення їх до процесу пізнання як суб'єктів навчальної діяльності. Водночас, упровадження мультимедійних технологій в практику початкового навчання й досі залишається на дискусивно-експериментальному рівні.

В Українському педагогічному енциклопедичному словнику [3, 298] “мультимедійні засоби навчання” визначено, як комплекс апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачеві спілкуватися з комп'ютером, використовуючи різноманітні, природні для себе середовища: графіку, гіпертексти, звук, анімацію, відео. Мультимедійні системи надають користувачеві персонального комп'ютера такі види інформації: текст; зображення; анімаційні картини; аудіо коментарі; цифрове відео. Технології, які дозволяють за допомогою комп'ютера інтегрувати, опрацьовувати і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну інформацією, називаються мультимедійними.

Отже, застосування мультимедійних засобів у початковій школі підіймає навчання і виховання на якісно новий рівень за рахунок різноманітних способів подання матеріалу — графіка, анімація, відео- та звуковий супровід текстів. Це сприяє необхідності подальших досліджень щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі для проведення не тільки навчання, а й виховання. У

роботі [4, 8–9] визначено методи (наочно-пізнавальний, наочно-дидактичний) і форми (індивідуальну, групову) застосування мультимедійних засобів.

Загальновідомо, що основними психофізіологічними утвореннями молодшого школяра, які створюють передумови для впровадження в навчально-виховний процес початкової школи інтерактивних методів, є: образне сприйняття і запам'ятовування; довільна увага, її орієнтація на сильний подразник; імпульсивність; емоційність сприйняття; важлива роль гри в процесі організації і реалізації пізнавальної діяльності; схильність до наслідування, копіювання дій; наочно-образне мислення; екстенсивний характер пізнання навколишнього світу [6, 9].

Варто зазначити, що застосування мультимедійних засобів у навчальному процесі початкової школи потребує врахування низки факторів: особливості психофізіологічного розвитку учнів молодшого шкільного віку; особливості навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів; дидактичний потенціал мультимедійних технологій, орієнтованих на початкову школу; особливості використання мультимедіа у навчанні; вимоги до впровадження мультимедіа у навчальному процесі початкової школи (вимоги до влаштування й обладнання комп'ютерних класів; до організації роботи молодших школярів з мультимедіа продуктами; ергономічні вимоги до мультимедіа продуктів; вимоги до змісту навчального матеріалу в електронному ресурсі) [1].

Підсумовуючи викладене вище, вважаємо, що доцільним є використання в практиці початкового навчання таких видів мультимедіа додатків: мультимедіа-презентації, мультимедіа-тренажери, електронні мультимедіа-видання. Далі розглянемо можливості мультимедіа додатків.

1. Мультимедійна презентація — навчально-виховний мінімультимедіа/мініфільм, це електронна звукова книжка з гарними малюнками, який зможе зацікавити школярів. Мультимедійні презентації надають можливості здійснювати віртуальну взаємодію користувача з об'єктами або процесами пізнання, які знаходять своє відображення на екрані. Адже, загальновідомим фактом є те, що мультимедіа-презентації є одним з найпоширеніших засобів унаочнення матеріалу. Інформаційний потенціал мультимедіа-презентацій вищий традиційних за рахунок мультимедійності — наявності не тільки тексту і графіки, а й відео, анімації та звуку [1]. Будь-яка презентація є набором слайдів з текстів, малюнків та ін. Мультимедійні презентації дозволяють представити не тільки навчальний і розвивальний матеріал як систему яскравих опорних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку, а й допоможуть представити інформацію як цікавий матеріал. У цьому випадку задіюються різні канали сприйняття, що дозволяє закласти інформацію не тільки в фактографічному, але і в асоціативному вигляді в пам'ять дітей [2].
2. Мультимедіа-тренажерами є навчально-тренувальні програмні продукти, які орієнтовані на відпрацювання учнями певної вікової категорії умінь й здобуток навичок з конкретної дисципліни. Відмінність сучасних тренажерів від традиційних полягає в можливості імітувати різні життєві й навчальні ситуації, використовуючи технології мультимедіа. Зокрема, високоякісну анімацію, тривимірну (3D) графіку, музику MIDI (Musical Instrument Digital Interface), цифровий інтерфейс музичних інструментів (стандарт, що дозволяє приєднувати до комп'ютера цифрові музичні інструменти) та ін. [1]. Застосування в початковій школі мультимедійних тренажерів сприяє засвоєнню і закріпленню знань, умінь і навичок в ігровій формі.

3. Електронні мультимедіа-видання визначають як засіб комплексного інформаційного впливу на особистість, порівнянної з радіо, кіно і телебаченням. В основу побудови електронних мультимедіа-видань покладено принцип взаємного доповнення друкованого і комп'ютерного компонентів, коли, з одного боку, учень отримує можливість під час вивчення конкретної теми працювати з таким звичним засобом, як книжка, а з іншого, — скористатися найновішим інформаційним засобом — комп'ютером. У цьому разі мультимедіа-видання забезпечують таке подання матеріалу, яке важко, а іноді навіть неможливо відобразити в друкованому вигляді, наприклад, анімаційну демонстрацію рідкісних явищ, процесів, віддалених у часі або на відстані, та ін. [1].

Доречною є думка В. Андрієвської і Н. Олефіренко [1] про те, що принципова відмінність електронних мультимедіа-видань від звичайних електронних полягає в можливості їх інтерактивної реалізації, коли учень може не тільки користуватися гіперпосиланням, але й активно втручатися в хід подій, моделювати процеси. Водночас, невід'ємною частиною мультимедіа-видань є звуковий супровід, відео- й анімаційні файли. Так, звуковий ряд може синхронно супроводжувати включені у видання відеокадри або анімацію. Водночас, анімація відіграє допоміжну роль, сприяючи наочності опису відповідних процесів і кращому розумінню й запам'ятовуванню. У результаті утворення асоціативних зв'язків у школярів збільшується загальна швидкість сприйняття навчального і виховного матеріалу. Дослідниця В. Імбер також, наголошує на важливій дидактичній функції мультимедійних засобів — сприяння кращому запам'ятовуванню навчального матеріалу [4].

На сьогоднішній день у нашій країні існують проблеми підготовки і підвищення кваліфікації вчителів початкових класів щодо застосування інформаційних технологій: слабка матеріально-технічна база; недостатня кількість методичних посібників, комп'ютерних програм, практикумів, за якими студенти могли б навчатися, зазначено в публікації В. Чичук [9, 727]. Утім, можна стверджувати, що мультимедійні засоби навчання поступово впроваджуються в навчальний процес школи, адже їх можливості надзвичайно великі: сприяють розвитку критичного мислення, навичок роботи з великим обсягом інформації, стимулюють навчальний процес; дозволяють педагогу індивідуалізувати навчальний процес, інтерактивно взаємодіяти з учнями та ін.

А. М. Коломієць [5, 15] зазначає, що серед компонентів формування в індивіда потреби у неперервній освіті на сучасному етапі найістотнішим, на наш погляд, є саме розвиток його творчих можливостей. Працювати в режимі творчості — необхідна вимога до професійної діяльності сучасного фахівця. Сучасний учитель початкових класів має вміти вдало структурувати елементи навчального матеріалу, інтегрувати різнопредметні знання, максимально застосовувати образотворчу ілюстрацію, відеотехніку і комп'ютерну графіку, анімацію, методи проблемного навчання, діалогічні форми навчання та ін. Дослідниця продовжує: «Постать учителя початкових класів настільки багатогранна, його професійна діяльність настільки широкомасштабна, а контингент учнів настільки специфічний, що в процесі його підготовки і підвищення кваліфікації головним результатом має стати здатність учителя до творчості, самоосвіти, новаторства» [5, 16].

У роботі [5, 16] зазначено, що несприйняття інновацій в освіті під тиском вимог інформаційного середовища до професійних і особистісних якостей учителя призводить до зниження рівня його професіоналізму. Розвиток професіоналізму вчителя початкових класів починається не з перших днів професійної діяльності, а в період навчання в педагогічному ВНЗ. І лише в процесі власної діяльності майбутній учитель забезпечує розвиток своїх фахових здібностей. Інтенсивність такого розвитку

залежить від низки педагогічних чинників, серед яких особливе місце посідає створення умов для творчої інформаційної діяльності, виховання мотивації до самовдосконалення, формування потреби в неперервній освіті, вивчення різних педагогічних технологій тощо.

Проаналізувавши наукову літературу і низку авторефератів дисертаційних робіт, визначили, що у дисертаційній роботі В. І. Імбер [4] досліджено проблему підготовки майбутніх учителів початкових класів із застосуванням мультимедійних засобів навчання. Обґрунтовано, розроблено та експериментально апробовано методику застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці студентів і педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутніх учителів початкових класів: мотиваційне забезпечення оволодіння студентами мультимедійними засобами навчання в умовах створення мультимедійно-навчального середовища; оволодіння студентами етапами мультимедійної візуалізації навчального матеріалу. Практичне значення отриманих результатів дослідження: розроблено й упроваджено методики застосування мультимедійних засобів навчання у підготовку майбутнього вчителя початкових класів; укладано програму спецсемінару “Мультимедійні технології у початковій школі”, створено низку мультимедійних презентацій з навчальних дисциплін, зокрема: математики, основ природознавства, образотворчого мистецтва з методикою викладання, декоративно-прикладного мистецтва). В авторефераті А. М. Коломієць [5] науково обґрунтовано основні концептуальні положення підготовки педагогічних кадрів на нинішньому етапі бурхливого розвитку інформаційного суспільства, що стосуються готовності вчителя до самостійної інформаційної діяльності, неперервної освіти, комп’ютеризації навчального процесу й упровадження інноваційних педагогічних технологій. Було досліджено особливості формування професійної культури майбутнього вчителя початкових класів у навчальному процесі вищого педагогічного навчального закладу. Розроблено теоретичну модель формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів. Розглянуто структуру інформаційної культури, що є підсистемою професійної і вміщує такі компоненти: культуру розумової праці, комунікативну культуру, комп’ютерну грамотність та інформаційну компетентність. Практичне значення дослідження визначається тим, що: розроблені й апробовані програми та методичне забезпечення курсів „Новітні інформаційні технології”, „Основи інформаційної культури вчителя” та інтегрованого спецкурсу „Методика вивчення величин”, які спрямовані на формування інформаційної культури; створено й упроваджено в практику педагогічних університетів низку інтегрованих лекцій із застосуванням комп’ютерної презентації навчального матеріалу до окремих тем дисциплін природничо-наукового циклу; розроблено методику викладання природничо-наукових дисциплін на основі інформаційно-діяльнісного підходу; підготовлено дидактичні інтегровані матеріали для вчителя початкових класів, серед яких: „Математична гармонія природи”, „Час та його вимірювання”, „Особливості вивчення геометричних понять”, „Особливості вивчення величин у початкових класах”, „Позакласна робота з математики у початковій школі” та ін. Дисертаційна робота Н. А. Коломієць [6] присвячена дослідженню дидактичних засад застосування інтерактивних методів у процесі навчання молодших школярів. Визначено дидактичні засади застосування інтерактивних методів навчання молодших школярів (цілі процесу навчання, принципи навчання, основні дидактичні умови; зміст навчання; інтерактивні методи навчання; навчальну діяльність на уроці. Практичне значення роботи пов’язано з розробкою системи уроків з іноземної та української мов з використанням інтерактивних методів, підготовці методичних рекомендацій для вчителів початкової

школи щодо впровадження в навчальний процес інтерактивних методів навчання молодших школярів.

Проте дослідження проблеми підготовки вчителів і соціальних педагогів, які вже працюють у загальноосвітніх навчальних закладах, до застосування мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів ще не знайшло достатнього відображення у науковій літературі і не стало комплексним, а тому є актуальним і потребує аналізу і розгляду. У дисертаційних роботах, про які описано вище, зосереджено увагу на підготовці *майбутніх вчителів* до застосування мультимедійних засобів навчання і здебільшого для проведення уроків з дисциплін природничого циклу. А в даній публікації робиться наголос на важливості підвищення компетентності *вчителів і соціальних педагогів* щодо застосування мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів.

Звичайно, що використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дають змогу вчителю на якісно новому рівні організувати процеси пошуку й поширення відомостей, даних. Освіта вимагає формування загальної і педагогічної культури майбутніх учителів на якісно новому рівні, озброєння їх більш культуровідповідними технологіями навчання, здатними забезпечити культурний розвиток і соціальну адаптацію дитини в сучасному інформаційному середовищі. Погоджуємося з думкою визначеною у роботі [5, 24–25] про те, що в професійній підготовці майбутнього вчителя початкових класів поряд із перевагами ІКТ варто враховувати певні негативні аспекти впровадження комп'ютерів у наше життя, особливо щодо учнів молодшого шкільного віку, важливо вчити вчителів, як можна компенсувати негативний вплив комп'ютерів на дітей. Нині, гостро виникла проблема психологічної безпеки розвитку ігросфери, зокрема психологічної безпеки ігрових впливів і необхідності спеціальної уваги до екології ігросфери особистості. Ще одна тема стала актуальною для проведення роз'яснювальної роботи, для попередження виникнення ігрової залежності на заняттях з основ здоров'я учнів початкової школи.

Аналіз наукових джерел [4, 8–9; 9, 726] показав, що застосування мультимедійних засобів навчання у навчальному процесі для формування основ здоров'я молодших школярів є доцільним оскільки: 1) створюються умови для яскравих вражень, емоційних переживань, активної діяльності та мимовільного збагачення пам'яті; збуджується активність школярів в оволодінні знаннями, відбувається стимуляція до навчання, відбувається заохочення до пошукової діяльності, задіяними є сенсорні системи, розвиваються творчі здібності та ін. Також, упровадження мультимедійних засобів у навчальний процес загальноосвітніх навчальних закладів сприяє процесу інформатизації освіти, а це відповідає сучасним запитам школи.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Аналіз наукової літератури дав змогу визначити, що проблеми застосування мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів ще не знайшли цілісного відображення у публікаціях і тому потребують комплексного дослідження. Підвищення кваліфікації вчителів і соціальних педагогів щодо використання мультимедійних засобів у навчальному процесі початкової школи є актуальною вимогою, яка постає перед системою післядипломної освіти і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Одним із важливих напрямів розвитку системи підвищення кваліфікації вчителя початкових класів і соціального педагога в умовах глобальної інформатизації освіти є: включення в навчальну програму спеціальних семінарів щодо використання мультимедійних засобів навчання для проведення занять з різних дисциплін і для формування основ здоров'я молодших школярів; проведення

авторських семінарів і тренінгів для вчителів-практиків на базі навчальних закладів щодо методики використання мультимедійних засобів для формування основ здоров'я молодших школярів та ін.

Отже, підсумовуючи вищезазначене, наголосимо, що мультимедійні засоби навчання дозволяють вчителю і соціальному педагогу представляти матеріал щодо формування основ здоров'я у молодших школярів як цікаву інформацію і систему яскравих опорних образів. Зрозуміло, що знання вчителем і соціальним педагогом різновидів мультимедійних засобів навчання дозволить ефективно використовувати потужні можливості мультимедіа у початковій школі. Застосування вчителем і соціальним педагогом мультимедійних засобів навчання (презентацій, відео-фрагментів, міні-мультиків та ін.) для формування основ здоров'я зі школярами, дозволить підвищити ефективність процесу засвоєння поданої інформації і розвитку дитини в цілому.

У подальших дослідженнях варто звернути увагу на особливості проведення занять з основ здоров'я для молодших школярів із використаннями мультимедійних засобів і методику застосування мультимедійних засобів у профілактичній роботі з молодшими школярами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієвська В. М. Мультимедійні технології у початковій ланці освіти [Електронний ресурс] / В. М. Андрієвська, Н. В. Олефіренко // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2010. — № 2(16). — Режим доступу до журналу : <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.
2. Гейн А. Г. Основы информатики и вычислительной техники / А. Г. Гейн. — М. : Просвещение, 2003. — 254 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник / С. У. Гончаренко. — [Видання друге, доповнене й виправлене]. — Рівне : Волинські обереги, 2011. — 552 с.
4. Імбер В. І. Педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутнього вчителя початкових класів : автореф. дис. на здобуття вчен. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В. І. Імбер. — Вінниця, 2008. — 20 с.
5. Коломієць А. М. Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів : автореф. дис. на здобуття вчен. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А. М. Коломієць. — К., 2008. — 45 с.
6. Коломієць Н. А. Дидактичні засади застосування інтерактивних методів навчання молодших школярів : автореф. дис. на здобуття вчен. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання» / Н. А. Коломієць. — К., 2009. — 20 с.
7. Литвиненко О. О. Особливості видавничого асортименту мультимедійної дитячої продукції в Україні. / О. О. Литвиненко // Вісник Книжкової палати. — 2010. — № 12. — С. 1.
8. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта. — 2002. — № 26. — С. 2–4.
9. Чичук В. Стан проблеми підготовки вчителя до використання мультимедійних технологій у початкових класах / Вадим Чичук / Розвиток педагогічної науки в Україні і Польщі на початку ХХІ століття : зб. наук. праць. — Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2011. — С. 722–727.

Матеріал надійшов до редакції 30.08.2013 р.

ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ И СОЦИАЛЬНОГО ПЕДАГОГА К ПРИМЕНЕНИЮ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ СРЕДСТВ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ОСНОВ ЗДОРОВЬЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Коваленко Валентина Владимировна

аспірант

Институт информационных технологий и средств обучения НАПН Украины, г. Киев, Украина

vako88@ukr.net

Аннотация. В публикации проведен анализ проблемы подготовки учителя и социального педагога к применению мультимедийных средств для формирования основ здоровья младших школьников. Определены преимущества применения мультимедийных средств обучения для формирования основ здоровья младших школьников. Описаны разновидности мультимедийных средств обучения, которые целесообразно применять при работе с младшими школьниками. Проанализирован ряд диссертационных работ относительно подготовки учителей начальных классов к использованию информационно-коммуникационных технологий в учебно-воспитательном процессе. Представлены рекомендации относительно путей повышения квалификации учителей начальных классов с целью применения мультимедийных средств обучения для формирования основ здоровья младших школьников.

Ключевые слова: мультимедийные средства обучения; основы здоровья; младшие школьники.

PROBLEMS OF SCHOOL TEACHER AND SOCIAL CARE TEACHER TRAINING FOR USE OF MULTIMEDIA TOOLS IN FORMING OF HEALTH BASICS FOR JUNIOR PUPILS

Valentyna V. Kovalenko

postgraduate student

Institute of Information Technologies and Learning Tools of NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

vako88@ukr.net

Abstract. The article analyzes the problem of school teacher and social school teacher training for use of multimedia tools in forming of health basics for junior pupils. The advantages of use of multimedia learning in forming of health basics of junior pupils are defined. The types of multimedia learning tools useful for junior pupils' classes are described. A number of dissertations on primary school teacher training for use of ICT in educational process are analyzed. The recommendations on how to improve the primary school teachers' qualification with purpose to use of multimedia tools in forming of health basics for junior pupils are submitted.

Keywords: multimedia learning tools; health basics; junior pupils.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Andriewska V. M. Multimedia technologies in primary level of education [online] / V. M. Andriewska, N. V. Olefirenko // Information technologies and learning tools. — 2010. — № 2 (16). — Available from : <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>. (in Ukrainian).
2. Gein A. G. Fundamentals of Informatics and Computer Engineering / A. G. Gein. — M.: Education, 2003. — 254 p. (in Ukrainian).
3. Goncharenko S. U. Ukrainian Pedagogical Encyclopedic Dictionary / S. U. Goncharenko. — [Second edition, supplemented and revised]. — Rivne : Volyntalismans, 2011. — 552 p. (in Ukrainian).
4. Imber V. I. Pedagogical Conditions of Use of Multimedia Learning Tools in Future Primary School Teacher Training : candidate dissertation autoabstract : 13.00.04 «Theory and Methods of Professional Education» / Imber V. I. — Vinnytsya, 2008. — 20 p. (in Ukrainian).
5. Kolomyjets A. Theoretical and Methodical Basis of Formation of Future Primary School Teacher's Information Culture: doctorate dissertation autoabstract : 13.00.04 «Theory and Methods of Professional Education» / A. M. Kolomyjets. — K., 2008. — 45 p. (in Ukrainian).
6. Kolomyjets N. A. Didactic Principles of Use of Interactive Methods for junior Pupils Teaching : candidate dissertation autoabstract : 13.00.09 «Training theory» / N. A. Kolomyjets. — K., 2009. — 20 p. (in Ukrainian).
7. Litvinenko O. A. Features of Publishing Assortment of Children's Multimedia Products in Ukraine. / O. Litvinenko / Bulletin of the Book Chamber. — 2010. — № 12. — P. 1. (in Ukrainian).
8. National Doctrine of Education Development // Education. — 2002. — № 26. — P. 2–4. (in Ukrainian).

9. Chychuk B. State of the Problem of Teacher Training for Use of Multimedia Technologies in Primary Classes / Vadim Chychuk / Development of pedagogical science in the Ukraine and Poland in the early twenty-first century : Coll. Science. works. — Cherkasy : Publisher Chabanenko A., 2011. — P. 722–727. (in Ukrainian).